ალ-დემოკრატიული მუშათა პარტია

კვირა 30 ივნისი 1918 № 173

ერთობა

ფასი 40 კაპ.

გაზეთი დირს: 1 თვით 9 მანეთი ცალკე ნომერი უფასოდ 40 კაპ. განცხადების ფასი, როგორც პირველ გვერდზე, ისე მეოთხეზე, პეტიტის სტრიქონი—1 მან. სამგლოვიარო განცხადება 15 მან. საჩქარო განცხადება უნდა მოტანილ იქნას არა უგვიანეს დილის 12 ს. ხელმოუწერელი წერილები არ იბეჭდება. დაუბეჭდავ საგაზეთო მასალას რედაქცია არ ინახავს, ავტორებს უკან ვერ დაუბრუნებს და ამის შესახებ არც მიწერ-მოწერას კისრულობს.

ხელის მოწერილებმა ფული შემდეგი ადრესით უნდა გამოგზავნონ: Тифлисъ, почтов. ящ. 199. Редакція „Эртоба". სხვა ადრესით გამოგზავნილ ფულს რედაქცია ვერ მიიღებს.

რედაქციაში პირადათ მოლაპარაკება შეიძლება 10—12 საათამდე. რედაქციისა და კანტორის ადრესი: თბილისი, გოლოვინის პროსპექტი № 12. Тифлисъ, Головинскій проспектъ № 12).

ტელეფონი 16—62.

134 ორგანო ამიერ-კავკასიის სოციალ-დემოკრატიულ მუშათა ორგანიზაციებისა № 134

ამ ივნისის 30 (17) დიდუბის ეკლესიაში გადახდილი იქნება ნახევარი წლის წირვა და პანაშვიდი

კიტა აბაშიძის

ულის მოსახსენებლათ. პანაშვიდი დაიწყება პირველის ნახევარზე ცალკე განცხადებები არ იქნება. (2—2)

ნიად საქართველოს საკათალიკოსო საბჭო და სასამართლო გლოვით ბს ქართველ ერს, რომ ამა თიბათვის 27 მამა ანტონ მარტყოფის ტერში ღვთით მიიცვალა უწმინდესი და უნეტარესი კათოლიკოსი პატრიარქი საქართველოისა

პირიმონ II

კიდები ყოველ დღე შუადღის 12 საათზე და საღ. 7 საათ. კათალიკოსარის ეკლესიაში. დაკრძალვის დღე ცალკე იქნება გამოცხადებული.

ღ დამწუხრებული ქმარი ვასილ გრიგოლის ძე ედილაშვილი, მამა, ვილები, სიდედრი, მოყვრები მეუღლებით და ცოლის დები აუწყებენ ავთა და ნაცნობთ, რომ დღეს 30 ივნისს გადახდილი იქნება ნახევალის წირვა და პანაშვიდი წმ. ნინოს სასაფლაოს ეკლესიაში უდროვოდ გარდაცვალებულის

ანნა მიხეილის ასულის ედილაშვილის

ს მოსახსენებლად განსვენებულის საფლავზე. პანაშვიდი დაიწყება დღის თორმეტ საათზე. (1—1)

მწუხარებით ვაუწყებთ მშობლებს და ამხანაგებს ჩვენთვინ ძვირფასი ამხანაგების

პეტრე ავლოხაშვილის
და
საშა (ქრისტესი) რიკაძის

ს მიერ ვერაგულათ მოკვლას ქალაქ დუშეთში. არჩილ წეროძე, ზაქარო ინაშვილი. (1—1)

ნების რაიონის ს. დ. მ. პარტიის კოლექტივი, ნატან. რაიონის კოატივთა კავშირის გამგეობა და ნატანების ამხანაგები მწუხარებით ებს ამხანაგებს, რომ კვირას 30 ივნისს დილის 11 ს. სოფ. ვაშნარადახლილი იქნება ორმოცი დღის წირვა და პანაშვიდი ოსმალეთთან ბრძოლაში მოკლულ ამხანაგის

ლადიპო მიხაილის ძე ჩანჩიგაძისა

მუშტაიდის დემოკრატიული კლუბი

ნაიონის ს. დ. ფ. პ. კოლექტივი ფინანსიურ მხარის გახაძლიერებლათ ს 1 ივლისს საღ. 8 ს. კ. ფიცხელავაშვილის ხელმძღვანელობით მართავს

კონცერტს.

კონცერტის შემდეგ

ლიტერატურული განყოფილება

ეობას მიიღებენ: ვ. ერუხაძე, გ. ქუჩიშვილი, ჯიბილა, ნ. გოცირიძე და ლეთები იყიდება მეორე კოლექტივის ბინაზე (სახალხო ვახლში) დილის საათ. და საღ. 5 | 7 საათ. და მუშათა კლუბში (მ. ხეილის ქუჩა № 65). ნცერტის დღეს კი საღამოდან ბილეთები გაიყიდება მუშტაიდის დემოლუბის კასაში. (1—1)

ლისის სახალხო უნივერსიტეტთა საზოგადოება

ა უნივერსიტეტის ცენტრალურ განყოფილებასთან (მიხეილის პრ. № 91) სნება 3 თვიური პროფესიონალურ კავშირების საქმეთა შესასწავლი

კურსები

ნეობა საღამოთი; სამჯერ კვირაში მსმენელთა რიცხვი განსაზღვრულია. ადი კურსისა—25 მან. მეცადინეობა დაიწყება—მიმდინარე წლის 5 ივლი- ჩაწერა შეიძლება სახალხო უნივერსიტეტის კანცელარიაში (მიხეილის № 91) დილ. 10—2 საათ. და საღ. 5—9 საათ., აგრეთვე პროფესიონალურ ია საბჭოში (პეტრე დიდის ქ. № 18, ოთახი 26) დილის 11—2 საათ. და საღ. 6—8 საათ.

მე-6 რაიონული კოლექტივი

ბს პატივცემულ პარტიულ გაზეთების („ერთობა", „ბორბა", „ფაიქარი") წერლების საყურად. ვიცე 1 ივლისამდე არ შემოიტანს მათზე დარჩენილ ს ფულს, გაზეთის გზავნა შეუწყდებათ და მათი სახელი და გვარი გაზეთში გამოქვეყნებული. ფულის შემოტანა შეიძლება ყოველ დღე საღამოს 5—8 საათამდე რაიონულ კოლექტივში (მეხუთე უბანი, თათრის მოედანი).

მე-6 რაიონის კოლექტივი.

საპონსულტაციო-დიაგნოსტური კაბინეტი

ყოველგვარი ავადმყოფობისათვის

პროფესორ ბ. ვ. ბარხუდაროვისა.

ტთან სდგება კონსილიუმი ექიმ სპეციალისტებისა, ავადმყოფთა წინდაწინვე მომზადებით.

მუდმივი კონსულტანტები:

. არუთინოვი,	ი. ზ. გოფაძე,	მ. ე. მზარეულოვი,
. ასპიროვი,	ა. ა. ზარგარიანცი,	გ. ს. პონდოევი,
. ვესელოვზოროვი,	გ. მ. მაკაროვი,	ა. რ. ფიშერი,
. გეორგ ბეგიანი,	კ. ლ. მარკევიჩი,	გ. მ. ჩაჩიკიანი,
		ს. პ. შახ-პარონიანი.

ავადმყოფთა სურვილის თანახმად კონსილიუმზე მოწვეულნი იქნებიან მათ ასახელებული სხვა გარეშე ექიმებიც.

ავადმყოფები მიიღება ყოველ-დღე დილის 11—1 საათ. საღ. 5—7 საათ.

ბაბაცკის მოედანი № 5 (ერევნის მოედ. ახლო) ტელეფ. 14—66. 100-5

პროლეტარიატი ომის ჟამს

საფრანგეთის რევოლიუციას მთავარ მიზნათ გლეხთა განთავისუფლება ქონდა ფეოდალური მებატონეებისაგან, მაგრამ იგი მაინც ყველაზე საშინელ და შეუბრალებელ მტერს შეხვდა სწორეთ გლეხკაცობის ერთ ნაწილში, ვანდეა ერქვა იმ კუთხეს, სადაც ეს შეუგნებელი და თავის მოძმეთა მოღალატე გლეხობა ცხოვრობდა, ჩვენშიაც გლეხთა განმათავისუფლებელ მოძრაობას გლეხებში უჩნდება მოწინააღმდეგე, სწორეთ ამ წრეში ეძლევა ნიადაგი ყოველ ბნელ ძალას დემოკრატიულ და რევოლიუციურ მთავრობის წინააღმდეგ.

საფრანგეთის რევოლიუციამ ბატონყმობა გასტეხა და მემამულე დაამხო, რასაც შეფის გადაყენება მოყვა. ვანდეელი გლეხები კი მეფეს გამოექომაგენ და მისი ტახტზე აყვანა მოითხოვეს, რითაც მებატონის უღელს ისევ თავის ნებით კისერზე იდგამდენ.

ასე ემართება ჩვენ გლეხებსაც, მათთან მიდის სამოწათმფლობელო კომისია, რომელმაც თავადს და მემამულეს მიწა უნდა ჩამოართვას, ისინი კი კეტით ერეკებიან. მათთან მიდის თავისუფლების მქადაგებელი პროპაგანდისტი, რომელიც მათთან თანშეზრდილია და მას ტყვეით გულს უგმირავენ.

ვანდეის გლეხებს აცდენდენ ქრისტეს სახელით მღვდლები და ბერები, ჩვენ გლეხებს აცდენენ და ატყუებენ სვინდისზე ხელაღებული დემაგოგები, ბალშევიკები, თავადების აგენტები და ოსმალოს ოქროთი მოსყიდული ყოფილი ნიკოლოზ თვითმპყრობელის მოხელენი.

ვანდეის გლეხებს საქიოს წაწყმედის შიშით აღებინებდენ ხელში იარაღს რევოლიუციის წინააღმდეგ. ჩვენს გლეხებს კი ვითომდა ახალ რევოლიუციის სახელით ამხეცრებენ რევოლიუციური მთავრობის წინააღმდეგ ძველი პოლიციის აგენტები.

საშვალება აქ სხვადასხვაა—მიზანი კი ერთი, სახელდობრ, რევოლიუციის დამხობა, გლეხების უმიწოთ დატოვება.

არის, რასაკვირველია, განსხვავება ჩვენ ვანდეასა და საფრანგეთის ვანდეას შორის. შეგნება ჩვენ სოფელში, თვით მივარღნილ კუთხეშიაც მეტია, ვინემ ვანდეაში იყო. სახარების და საქიოს სახელით ჯერ ჩვენში მოძრაობა არ შეუქმნიათ რევოლიუციის წინააღმდეგ. სამაგიეროთ მას სხვა მხრივ უვლიან ტატყუებენ. საშუალება ამის ცნობილია: რევოლიუციურ მთავრობის ყოველ ნაბიჯს—უკეთესა უხსნიან, მთავრობა მაგ., ადგენს ხალხს იარაღი აჰყაროს და იგი მხოლოდ იმათ ჩაბაროს, ვინც წესრიგს დაიცავს. მომარაგებული ხულიგანებისთვის—ეს უკვე საკმარისია აგიტაციის გასაწევად: მთავრობას თქვენთვის მიწების წართმევა უნდა, იარაღს მიტომ გართმევს წინდაწინო. თუმცა იქვე მუშაობს ამ მთავრობის გამოგზავნილი მიწის მიმღები კომისია, რომელიც გლეხებისთვის ართმევს მიწას მემამულეებს. გლეხებს მანც დემაგოგთა აგიტაციისაგან თავი ვერ დაუღწევია.

პურის ნაკლებობაა, რადგან ჩრდილო კავკასია არეულობის გამო პურს ვერ გვაწვდის. ქალაქს უპურობა ყველაზე მწვავედ ეტყობა, მარა მოქალაქეს ესმის მიზეზი და ცდილობს აიტანოს ეს გაჭირვება. ბნელ სოფელში კი მიდის მატყუარა აგიტატორი და პურებს ავრცელებს, მთავრობას თქვენი დამშეგა სურს, ამიტომ გზა თვითონ შეკრა და პურს აქეთ არ უშვებსო... და სიბნელე გლეხკაცობის ერთი ნაწილისა ხელს უწყობს ამ ქვეყნის მოღალატეებს თავის შავ ბნელი მიზნების მიღწევაში.

აღსანიშნავია, რომ ის ადგილები და ის გლეხობა, რომელთა შორის მოძრაობა წინათათ საკმაოთ იყო განვითარებული, ამ ახლად მოვლენილ დემაგოგებს, რომელნიც ზოგი მართლა და ზოგი განზრახ ბალშევიკობენ, გასავალი არ აქვს. იქ გლეხები რევოლიუციონურ მთავრობის წინააღმდეგ არ გამოდიან. გურია, იმერეთი, კახეთი ამის უტყუარი დამამტკიცებელია. წინათ ჩამორჩენილი სოფლები კი დღეს უეცრათ „დაუყონებლივ სოციალიზმის განხორციელების" ქადაგებას ითხოვენენ და იარაღათ ილაშქრებენ შეგნებულ მუშებზე...

აღსანიშნავია აგრეთვე ისიც, რომ სოფელი თავის უმრავლესობაში თუ ტყუვდება, სამ გვერთ მისი ნაწილი შეგნებული ხულიგანობს. ესენია ზოგიერთი ფრონტიდან დაბრუნებული სალდათები, სოფლის აფკაცები, ნაძირალები, ყოფილი ხელი მთავრობის მოხელენი და სხვ. ეს ელემენტები უდგებიან სათავეში ამ შეუბრალებელ უმაყოფილებას და სისხლის მორეს აყენებენ სოფლათ.

ამიგათ ჩადება საშოქალაქო ომი ჩვენშიაც.

რევოლიუციურ კლასებს არ უნდათ საშოქალაქო ომის გაჩაღება. საფრანგეთში საშოქალაქო ომი ვანდეამ გააჩაღა, საშოქალაქო ომის ბაირაღი პირველათ მღვდლებმა და ბერებმა აიფრიალეს თავადებთან ერთათ.

ჩვენშიაც ამას ხალხის მოღალატენი და გამყიდველნი იწყებენ.

საქართველოს დამოუკიდებლობით უმაყოფილო რუსის ჩინოვნიკები და აფიცრები სვინდისზე ხელ-აღებული ზოგიერთი ბალშევიკები, ნაპოლიციელი მოხელენი, და სხვა ნაძირალები გამოდიან საშოქალაქო ომის მოციქულათ.

საქართველოს მთავრობას, როგორც ნამდვილ რევოლიუციონურ მთავრობას, არასოდეს ხალხზე იარაღით შეტევა არ დაუწყია. პირიქით იგი მუდამ ცდილობდა ბოლის და მშვიდობის ჩამოგდებას. მოლაპარაკება ცხინვალში, სოხუმში, დუშეთში დიდხანს წარმოებდა სანამ მთავრობა იარაღს მიმართავდა.

მაგრამ რეაქციონერებს და ხალხის გამყიდველთ სისხლი სწყურიათ. მათ იციან, რომ ბრძოლა ძმათა შორის დაასამარებს რევოლიუციას და ამიტომ უბრალო გლეხებს—გლეხების და მუშების წინააღმდეგ. მაგალითად, რომელიც ამას ადგილი დაიღვრება მათ დააწვებათ კისერზე.

მთავრობას, თუ მას სურს რევოლიუციის ძონაპოვართა შენარჩუნება, უკან დახევა არ შეუძლია. იგი მოპოებულ თავისუფლებას, რესპუბლიკის დემოკრატიულ წყობილებას ცოცხალი თავით ვერ დასთმობს. ტ. იგი კიდეც იბრძვის. შეგნებული რევოლ. მუშები, რომელნიც 10—15 წელიწადია იბრძოდენ ნიკოლოზის ტანდარმების წინააღმდეგ თავისუფლების მოსაპოებლათ, ახლა მთავრობას უდგანან გვერდში ამ თავისუფლების დასაცავათ იმ უგნურ გლეხებისაგან, რომელნიც პროვოკატორებს აჰყვენ და ხალხის მომავალს დაღუპვით ემუქრებიან. მუშათა სისხლი იღვრება დღეს სოფლათ, სადაც ზუზუნი გააქვს ტყვიას.

და მთავრობას არ აქვს უფლება მთელი რევოლიუციური რისხვა არ დაატეხოს თავზე იმ სვინდისზე ხელ-აღებულ პარტიას, რომელთაც ეს უბედურება გამოიწვიეს. შეგნებული ხალხი შეიძლება შეიბრალო, მაგრამ მოსყიდული, ან ბინძური მიზნებით გამოჩეკული ხელმძღვანელი კი არა.

ქადაგება კარგია და საკმარისი მშვიდობიანობის დროს, სანამ ხალხი იარაღს მიმართავდეს. როცა ტყვია აზუზუნდება, მაშინ მთავრობაც უნდა საომარ ფეხზე იდგეს და ხმალს მკვეთრათ აპრეკვინებდეს.

სირბილე და მორიდება აქ დამღუპველია და მაშასადამე უარსაყოფი. რევოლიუციური გაბედულება და რევოლიუციური ენერგია—აუცილებელი თვისებაა, ურომლისოდ ხსნა არ იქნება.

და ჩვენ ამას მოვითხოვთ რევოლიუციურ მთავრობისაგან.

პრესა

ქუთაისის სოც. რევ. ბედი არ სწყალობს. მათ ვერც გავლენა მოიპოვეს ხალხში, ვერც სახელი გაიკეთეს. ბალშევიკებ მათთვის ნამეტანი მემარცხენენი არიან, მენშევიკები მემარჯვენენი და ისინი კი შუაში ქანაობენ. და რადგან შუაში ქანაობას პრინციპი არ სჭირდება, ისინი მხოლოდ „ფაქტებით" კმაყოფილდებიან, ანა აქაც ბედი ღალატობს და ფაქტები სიმართლეს მოკლებული გამოდგებათ. ფრონ გადაჭრით რომ ვთქვათ, ჭორების წერა უხდებათ.

ეს მაგალითად, როგორ აგვიწერს გაზეთი მენშევიკების ცოდვებს.

„სოჭუმში მარსელიოზას ებრძვიან და თფილისში, როგორც გადმოგვცემენ კაცეტთა კორპუსიდან მოისმის ძლიერი ხმა რუსული „Боже Царя храни" მომღერალი გუნდისა და ამ მოვლენას გულგრილათ უყურებს ჩვენი მთავრობა".

აქ ფაქტებია თითქოს მოყვანილი, მარა როგორც ვიცით ყოველი ფაქტი საბუთად გამოდგება, თუ სრულიად მოგაყავს ტ. ცილისწამებათ შეიძლება იქცეს თუ ნახევარი ბოლო მოაკვეცე და მკითხველს დაუალე „რევოლიუციური ნობათი" ქუთაათური სოც. რევ. სწორეთ ასე იქცევა: მან იცის, რომ სოხუმის მარსელიოზის და თფილისის რუსული გინნის გამო მთავრობამ ზომები მიიღო. ერთს თავის ადგილი უჩვენა, მეორენი დააპატიმრა, მაშასადამე გულგრილობა არ გამოუჩენია. სამ საათს დასჭირდა გაზეთს ასე აშკარა უსამართლოთ გამოლაშქრება!

იგივე გაზეთი თავის „ღრმა რევოლიუციონერობის" დასამტკიცებლათ ასეთ დასკვნას აკეთებს თავის ყალბათ მოთხრობილ ფაქტებიდან:

„მთავრობა არ ფიქრობს ბურჟუაზიის ალაგმვას, ვინაიდან მენშევიკების აზრით ჩვენი რევოლიუცია ბურჟუაზიულია და თვით ბურჟუაზია რევოლიუციონურია, ვერ ისწავლეს და ვერ შეიგნეს მენშევიკებმა, რომ ჩვენი ბურჟუაზია შავრაზმულია, კონტრ-რევოლიუციონურია და საფრთხე რევოლიუციას სწორეთ იქიდან მოელის, და არა მუშათა საბჭოებიდან, რომელსაც ისინი ებრძვიან".

აქაც რამდენი სიტყვაა, იმდენი სიყალბეა. ქუთაათურ ესერებს წარმოუდგენიათ, რომ ბურჟუაზია ერთფეროვანი უძრავი მასსაა. ჩვენმა რევოლიუციამ კი დაგვანახვა, რომ იგი განსაზღვრულ საფეხურამდე მიყვება რევოლიუციას და შემდეგ შორდება მას. ეს ჩვენ პრესაში ათასჯერ იყო აღნიშნული. ბურჟუაზია ამას გარდა არ წარმოადგენს ფეოდალებს, რომელთაც მიწას ვართმევთ და ამაში ბურჟუაზია მას დიდათ არ ექომაგება. რით ვერ შეიგნეს ეს ესერებმა? მეტაფიზიკურ აზროვნების წყალობით, რომელიც მათ სჩევიათ. ამიტომ ჩვენ გვკონია, რომ მთავარი საფრთხე კონტრ-რევოლიუციისა მოდის მემამულეების წრიდან და არა ბურჟუაზიისა. რაც შეეხება იმას, თითქოს მთავრობა საბჭოებს გბრძოდეს, ეს ხომ მტკნარი სიცრუეა. პირიქით მუშათა საბჭოები და მთავრობა ხელ-ხელ ჩაკიდებული იბრძვიან. წითელი გვარდია მთავრობის მთავარი ძალაა და განა ამას ეწოდება მუშათა საბჭოებთან ბრძოლა?

გონს მოდით! ნუ თუ მსმენელი ასე სულელი გგონიათ!

საქართველო და მისი გედი

I

გზა აუცილებლობისა.

საქართველოს დამოუკიდებლობა წარმოადგენს შედეგს რუსეთის რევოლიუციის დამარცხებისას.

ეს უტყუარი ფაქტია.

მაგრამ ურყუარია ისიც, რომ საქართველოს იგივე დამოუკიდებლობა იყო და არის საშუალება, აუცილებელი გზა საქართველოს საზღვრებში რევოლიუციის შერჩენისა. ამ მხრივ ჩვენ ღრმათ განვირჩევით ფინლიანდია-უკრაინისაგან. ესენი მიზნათ ისახავდენ თავიანთ დამოუკიდებლობას და სწორედ ამ მიზნის მისაღწევათ ისარგებლეს რუსეთის რევოლიუციის დამარცხებით, იქაურ საქმეების არევ-დარევით. რაკი ამ დამოუკიდებლობისაკენ მიეჭანგბოდნენ, ისინი აღარ დაგიდევდნენ არც შინაურ რევოლურ ძალთა განწყობილებას, არც შესაფერ მომენტს, ამიტომაც დასამარეს რევოლიუციაც და მასთან ერთად დამოუკიდებლობაც. ჩვენ, პირიქით, საქართველოს დამოუკიდებლობას არ ვისახავდით მიზნათ, როდესაც რუსეთის დემოკრატიასთან ერთად ვებრძოდით ბედნიერ მომავლისათვის. როდესაც ჩვენ დავრწმუნდით, რომ ბალშევიკების წყალობით რუსეთის რევოლიუცია უმიდოთ ღალუბა, შევეცადეთ რევოლიუციის მონაპოვარი გადაგვერჩინა ამიერ-კავკასიის საზღვრებში მაინც. ხოლო როცა აქაც დაირღვა რევოლიუციური ფრონტი და მარტო საქართველოს კუთხეში-ღა დარჩა ხელშეუხებელი გამარჯვებული დემოკრატია, მაშინ რევოლიუციის გადასარჩენათ დაგვრჩა ერთადერთი საშუალება, აუცილებელი გზა საქართველოს დამოუკიდებლობის

ამ გვარად, საქართველოს დამოუკიდებლობის გადაწყვეტაში ჩვენ ვსელ-ძღვანელობდით რევოლიუციური თვალსაზრისით და ამ დამოუკიდებლობის განყენებული იდეით.

ჩვენ რომ აწონ-დაწონის შემდეგ დაერწმუნებულიყავით, რომ საქართველოს დამოუკიდებლობას მოსდევს რევოლიუციის დაღუპვა, მოპოვებულ სოციალურ-პოლიტიკური გამარჯვების მოსპობა, აშკარაა ჩვენ ამ დამოუკიდებლობას უკუვაგდებდით, რადგან ჩვენი ღრმა რწმენით დაკარგვა რევოლიუციის მონაპოვართა იქნებოდა დაკარგვა ხალხის თავისუფლებისა დი თვით დამოუკიდებლობისაც. ეს უნდა ერთხელ და უკანასკნელად დაიხსომონ და იცოდნენ ჩვენმა „ნაციონალ დემოკრატებმა" და აგრეთვე ზოგიერთ ამხანაგებმა „სოციალ-დემოკრატის" ბანაკიდან. პირველთათვის (ნაციონალ – დემოკრატებისთვის) საქართველოს დამოუკიდებლობა წარმოადგენს ერთგვარს მიზანს. ამ იდეას, ამ მიზანს ანაცვალებენ რევოლიუციასაც, ხალხის თავისუფლებასაც.

ნაციონალ-„დემოკრატები" საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადების დროს რომ სდგომოდენ სახელმწიფოს სათავეში, დღეს ქართველი ხალხი იქნებოდა მონა-მორჩილი ოსმალეთის ფაშებისა, საქართველო გადიქცეოდა გაძარცულ გატყავებულ პროვინციათ ოსმალეთის იმპერიისა.

მაგალითისათვის გაიხსენეთ სიტყვა ნაციონალ-„დემოკრატების" ერთ ერთ ბელადისა, გ. ქიქოძისა, რომელიც ეროვნულ საბჭოს სხდომაზე ამიერ-კავკასიის დამოუკიდებლობის საკითხებ ბაოარწმუნებდა, რომ ოსმალთა შემოსვლა იქნებ ბედნიერება ქართველ ხალხისაც.

მეორენი (ამხანაგები „სოციალ-დემოკრატის" ბანაკიდან) ამბობ გვიჩტკიცებენ და ცდილობენ სხვებიც დაარწმუნონ იმაში, რომ ჩვენ შეეცდით, როდესაც საქართველოს დამოუკიდებლობა გამოვაცხადეთ, რადგან ამბობენ ესენი, უნდა გვცოდნოდა, რომ სუსტი ეკონომიურად და შეზღუდული პოლიტიკურად დამოუკიდებელი საქართველო ვერ იცოცხლებს, ვერ დაიჭერს თავს.

თითქოს დამოუკიდებლობა საქართველოსი ყოფილიყო ჩვენთვის წინასწარ მიზანი და არა მოულოდნელად დაკისრებული გარეშე პოლიტიკური მდგომარეობით და დაგალებული რევოლიუციის და ქართველ დემოკრატიის ინტერესების მიხედვით.

სწორეთ ამავე რევოლიუციური თვალსაზრისით აიხსნება ჩვენი კავშირი გერმანიასთან.

ხალხის სასარგებლოთ, მისი ინტერესების დასაცავად, შეიძლება შეუერთდეთ, ამბობდა ხშირად ბებელი, არა თუ ეშმაკს, არამედ თვით მის ბაბუასაც.

სწორეთ ამ რევოლიუციური თვალსაზრით, მხოლოდ ინტერნაციონალური მაგალითების საზოგადოებ, ჭეშმარიტი ხელადვა დასაშვებათ რუსეთის სოციალ-დემოკრატიის პარტიისთვის, რომ იგი ამოსდგომოდა გვერდში რუსის ჯარს წინააღმდეგ გერმანიისა, მიუხედავათ იმისა, რომ რუსი ჯარი გაოდიოდა თვითმპყრობელობის დროშის ქვეშ, რადგან ბალტიანოვის ღრმა რწმენით სამთა (ინგლისს, საფრანგეთის და რუსეთის) კავშირის გამარჯვება გერმანიის იმპერიალიზმზე გულისხმობდა გამარჯვებას ევროპიელ დემოკრატ. და წინსვლ ლობას საერთაშორისო მუშათა მოძრაობისა. წინააღმდეგ შემთხვევაში—დანგრევა მთელი ინტერნაციონალისა.

კ. კახელი

ერეკვა ჩვენში

7 ივლისს მოხდება, როგორც ამას ოფიციალურათ იუწყება თფილისის საკრებო კომისია, პირველი საერთაშ. ჩვენები თფილისს ახლო-მახლო მდებარე სოფლებში. ამათ პრაქტიკული ფუძეელი იყრება ერობის შემოღებ საკითხს ჩვენს ქვეყანაში. ერობის საკითხი ჩვენთვის არ ახალია, ძველია. ერ კიდევ მესამოცე წლებში, როცა ერობა მხოლოდ რუსეთის, ზოგიერ ნაწილში იყო დაარსებული, კავკასიის მოაზროვნე პროგრესიული წრეები ლ ... თხოვდენ, რომ ეს დაწ... რეფორმა კავკასიაზედაც ... ყოფილიყო გავრცელებული, მაგრამ ... ...

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ფის მთავრობამ ყურად არ იღო, რასაკვირველია, ეს სამართლიანი მოთხოვნა. შემდეგ ერობაზე კვლავ დაიწყეს ლაპარაკი 1905 წელს; ეს ის დრო იყო, როცა რევოლიუციონური მოძრაობით დამფრთხალი მთავრობა დაადგა დათმობის გზას და, კერძოთ, კავკასიის მთავრობა შეგვპირდა ერობის შემოღებას; მაგრამ როგორც ვიცით, რევოლიუციის საშინელი რეაქცია მოყვა და სტოლიპინის მთავრობამ, რევოლიუციის თითქმის ყველა მონაპოვარი სრულიად მოსპო. ასე რომ ერობის გარშემო ბრძოლა მაშინ შეუძლებელი გახდა. სწორეთ ორი წლის წინეთ კიდევ დაისვა ერობის საკითხი ჩვენში. 1916 წელს ივნისში მაშინდელი მეფის მოადგილის თავმჯდომარეობით შედგა კავკასიის საერობო თათბირი, რომელსაც უნდა გამომუშავებია ერობის ფორმა და შესაფერი კანონ-პროექტი შეეტანა სახელმწიფო სათათბიროში და საბჭოში დასამტკიცებლათ. მაგრამ ამის შემდეგ მოხდა რუსეთში, როგორც ვიცით, რევოლიუცია, რამაც დაასამარა სხვათა შორის ეს ბიუროკრატიული კანონ პროექტი, როგორც დემოკრატიულ პრინციპების შეუფერებელი.

მხოლოდ დიდმა რევოლიუციამ, რომელმაც ძირ-ბუდიანათ ამოაგდო ძველი, გახრწნილი „ჩინოვნიკური“ თვითმპყრობელობა, შესძლო შესაფერ ნიადაგზე დაესვა ერობის საკითხი ჩვენში. მაგრამ, სამწუხაროთ, უნდა გამოვტყდეთ, რომ ამ უდიდესი რეფორმის გატარება ჩვენს ცხოვრებაში, რომელსაც შეეძლო სხვადასხვა სოფლების და პროვინციების ორგანიულათ შეკავშირება და ცენტრთან კუტურულათ დაახლოვება, ვერ შევძელით სხვადასხვა პოლიტიკურ მიზეზების გამო, იმ საჭირო სისწრაფით რასაც მოითხოვდა ცხოვრების ულმობელი აუცილებლობა.

იმ საერთო ანარქიას და მოუწესრიგებლობას სოფლათ, რომლის მოწამეც დღეს ჩვენ ვართ, თუ სრულიათ ვერ მოსპობდა, საგრძნობლად მაინც შეამცირებდა პროვინციებში მკვიდრ ნიადაგზე დამყარებული ეროვნული თვითმართველობები რომ გვქონდა. ამიტომ მით უფრო გაორკეცებული ენერგიით უნდა შევხვდეთ დაწყებულ საქმეს და მკვიდრი საფუძველი ჩავუყაროთ მომავალ ერობას ჩვენში. ი ხ.

ᲛᲝᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲔᲗᲐ ᲓᲐᲛᲝᲙᲘᲓᲔᲑᲣᲚᲔᲑᲐ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲗᲗᲐᲜ.

როგორც მკითხველებს ახსოვთ გერმანია-ავსტრო-უნგრეთ-ბოლგარიის სამხედრო დელეგაცია ჩამოსვლისთანავე წარუდგა საქართველოს მთავრობას. დელეგაციის თავმჯდომარემ გენერალმა ფონ კესსერმა შემდეგი სიტყვით მიმართა საქართველოს მთავრობის თავმჯდომარეს:

„ავსტრო-უნგრეთის საიმპერატორო და ბულგარეთის მეფის დელეგაციების წარმომადგენელთ და მე, როგორც გერმანიის საიმპერატორო დელეგაციის წარმომადგენელს, გვაქვს პატივი გადმოგცეთ თქვენ ქალაქდები, რომლებითაც ჩვენ აღგვჭურვა ჩვენმა მთავრობებმა საქართველოს მთავრობის წინაშე წარსადგომათ.

გთხოვთ, თქვენო აღმატებულებავ, ჩვენი აქ გამოგზავნის ფაქტში დანახოთ გულითადი სიმპატია და წრფელი ინტერესები აღნიშნულ მთავრობებისა თქვენ-დამი, რომ განხორციელდეს ქართველი ერის მისწრაფება — აღადგინოს თავისუფალი, დამოუკიდებელი საქართველო.

ხელშეკრულებას, რომელიც, როგორც ამბობენ, ოსმალეთს შეუერავს თქვენთან ბათუმში ცენტრალურ სახელმწიფოთა წარმომადგენლების დიუსწრებლად, შეიძლება ჰქონდეს მხოლოდ ამ სახელმწიფოების შეხედულებით პრელიმინარული მნიშვნელობა.

ჩვენი მთავრობა ეცდება საკუთარ პოლიტიკით, ოსმალეთთან კავშირით და ბრესტ-ლიტოვსკის ხელშეკრულებით განსაზღვრულ ფარგლებში აღმოგიჩინოს თქვენ დახმარება სტამბოლის კონფერენციაზე, რომ მიიღოთ თქვენი დამოუკიდებლობის აღიარებას და რამდენათ ეს შესაძლებელი იქნება, უზრუნველ ყოფილი იქნეს თქვენი საზღვრები, რომელთა დაპერას თქვენ ცდილობთ ეთნოგრაფიულის, ისტორიულის და სარწმუნოებრივის თვალსაზრისით და რომლებიც თქვენ მოგცემენ შეძლებას თავი აუფალ, მშვიდობიან შინაურ მუშაობისა და პოლიტიკურ-დამოუკიდებლობის განვითარებისა.

ჩვენ მთავრობებმა გამოგგზავნეს თქვენთან დავალებით, რაც შეიძლება, დაჩქარებით დაგებჭვალოთ თქვენი პოლიტიკის განსახორციელებლათ საჭირო პირობების შექმნაში. ჩვენ უნდა მოვახსენოთ მათ საქართველოს დღევანდელ საგარეო და შინაურ მდგომარეობაზე, ეკონომიურ სიძლიერეზე. რომელიც მას ახლა აქვს და შემდეგში შეუძლია მიაღწიოს. ჩვენ გთხოვთ თქვენს აღმატებულებას და საქართველოს მთავრობას დაგვეხმაროთ ამ შეცდომების ასრულებაში და გამოგვიცხადოთ ჩვენც ისეთი ნდობა, როგორი ნდობითაც ჩვენ მოველით თქვენთან, თქვენს აღმატებულებასთან და საქართველოს მთავრობასთან. მე მაქვს აგრეთვე დავალება დავდგე ჩემი თანამბლებლებით საქართველოს მთავრობის განკარგულებაში, თუ იგი მოისურვებს მოისმინოს ჩვენი რჩევაც საქართველოს პოლიტიკურ, ეკონომიურ და კულტურულ ცხოვრების აღდგენისათვის მუშაობის დროს.

დაბოლოს ჩვენ სამი დელეგაცია ყოველ წუთში მზათა ვართ ვემსახუროთ საქართველოს მთავრობას, თუ იგი მოისურვებს ჩვენი საშუალებით გადასცეს თავისი სურვილები ჩვენს მთავრობებს.

მე სიტყვას ვათავებ იმით, რომ ავსტრო უნგრეთის საიმპერატორო და ბულგარეთის მეფის დელეგაციების სახელით გთხოვთ თქვენ, ბ-ნ მინისტრსა და ქართველ ერს, რომ ჩვენში ხედავდეთ იმ ერთა წარმომადგენლებს, რომლებიც საქართველოს ნორჩ რესპუბლიკას გულითადის სიმპატიით და გულწრფელი ინტერესით ეკიდებიან და თავის პოლიტიკურ, კულტურულ და ეკონომიურ თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის მისწრაფებაში მხოლოდ გამარჯვებას ურვიენ“.

ᲛᲝᲬᲕᲝᲓᲔᲑᲐ

ᲗᲤᲘᲚᲘᲡᲨᲘ ᲛᲪᲮᲝᲠᲕᲠᲔᲑᲜᲝ

დუშეთის მაზრის მოქალაქენო!

დღეს, როცა ჩვენს სამშობლოს ყოველი მხრიდან გარეშე მტერი მოსდგომია და განადგურებას უქადის.

დღეს, როცა ჩვენს ხალხს, ქალაქისა და სოფლის მუშა ხალხს, გარეშე მტერთან ერთათ შინაური მტერიც თავს ესხმის და ცდილობს გამოსტაცოს ხელიდან მიწა და თავისუფლება.

დღეს, როცა გარეშე და შინაურ მტრებთან ბრძოლაში ჩვენ, დუშეთის მაზრის მცხოვრებნი ხალხის მთავრობასთან ერთად უნდა ვიდგეთ,—ვლაც პროვოკატორების, ხალხის მტრებისა და სამშობლოს მოღალატეთაგან შეცდომაში შეყვანილი ჩვენი მეზობლები დუშეთის მაზრის მცხოვრებლები ხალხის მთავრობის წინააღმდეგ აჯანყდენ და იარაღით ებრძვიან ქალაქსა და სოფლის მუშათაგან შემდგარ სახალხო გვარდიას, იმ გვარდიას, რომელიც შეადგინა მუშათა, ჯარის კაცთა და გლეხთა დეპუტატების რევოლიუციონურ საბჭოთა ცენტრმა.

იმ გვარდიას, რომელიც ემსახურება ქალაქსა და სოფლის მუშა ხალხის ინტერესებს იცავს, რევოლიუციას კონტრრევოლიუციონერებისაგან.

იმ გვარდიას, რომელიც ამოღებული ხმლით იცავდა და იცავს ხალხის უფლებას — დემოკრატიულ რესპუბლიკის გარეშე და შინაური მტრებისაგან...

დღეს, როცა ხალხის მტრებთან ერთად ჩვენი მეზობლებიც შეცდომით საერთო სახალხო საქმეს ებრძვიან, საჭიროა ყოველივე ზომები იქნეს მიღებული, რომ შემცდარი ჩვენი მეზობლები შეცდომიდან დავიხსნათ, მტერს დავაშოროთ და მოყვარეს—ამხანაგებს შეეუერთოთ და ასე გავამაგროთ ჩვენი ქალაქისა და სოფლის მუშათა ხალხის საერთო საქმე.

ამ მიზნით მოგიწოდებთ თქვენ საერთო კრებაზე, რომელიც შესდგება დღეს კვირას 11 საათზე სახალხო სახლში (ხუბალოვის სახლში).

ვისაც გული შესტკივა სახალხო საქმისა და კერძოთ დუშეთის მაზრის მცხოვრებელთათვის, ამ კრებას უთუოდ უნდა დაესწროს.

დუშეთის მაზრის მცხოვრებთაგან შემდგარი ჯგუფი.

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲔᲠᲝᲕᲜᲣᲚᲘ ᲡᲐᲒᲭᲝ

(28 ივნისის სხდომა)

თავმჯდომარეობს კ. ჩხეიძე.

თავმჯდომარე აცხადებს მთელ რიგს შემოსულ კანონ-პროექტებისა, რომლებიც საბჭომ გადასცა სათანადო კომისიებს. განსახილველია კანონ-პროექტი ჯაშუშობის საქმეთა შესახებ დაწესებულ კომისიის გაუქმებისა. მომხსენებელი რ. არსენიძე აღნიშნავს, რომ ჯაშუშობის საქმე წარმოშვა რევოლიუციის პირველ ხანებში, ძველი მთავრობის საქმეების გარჩევის დროს. ბევრი კარგათ მიღებული და ცოდილი პირი პროვოკატორი აღმოჩნდა. საჭირო იყო კომისიის დაარსება. მთავრობამ 7 აპრილის 1917 წ. კანონით დაარსა ჯაშუშობის საქმეთა საგამომძიებელი კომისია. დღეს ამ კომისიის არსებობა საჭირო აღარ არის და ის უნდა გაუქმდეს. საბჭომ გააუქმა ჯაშუშობის საგანგებო, საგამომძიებლო კომისია. გ. ნათაძე კითხულობს საბოლოო რედაქციას სახელმწიფო კონტროლის დაარსების კანონ-პროექტისა, სადაც კომისიას არსებითი ცვლილება არ შეუტანია. სახელმწიფო კონტროლორად არჩეულ იქნა ს. ფედერალისტთა ფრაქციის მიერ დასახელებული კანდიტატი ფილიპე გოგიჩაიშვილი. ეროვნულ საბჭოს რეგლამენტის შესახებ მოხსენებას აკეთებს რ. არსენიძე. შემდეგ საბჭომ განიხილა მუხლობრივათ სარეგლამენტო კანონ-პროექტი და მცირე შესწორებით დაამტკიცა. თავმჯდომარის წინადადებით გარდაცვალებულ კათალიკოს კირიონის ხსოვნას საბჭომ ფეხზე ადგომით პატივი სცა. აკ ს—უა.

ᲓᲔᲙᲠᲔᲢᲔᲑᲘ

(ამიერ-კავკასიის დეპეშათა სააგენტო).

29 ივნისი.

ᲑᲔᲠᲚᲘᲜᲘ. 28 ივნისი. დასავლეთის ფრონტი. მდ. სომმას ორივე ნაპირას ინგლისელებისა და ფრანგების გაცხოველებული სამარი მოქმედებაა. იზერსა და მარნას შუა სალამოს საარტილერიო სროლა გაძლიერდა. დღეს დილით ღამესას მხრით მტერმა უკიდურესობამდე გააძლიერა სროლა. ზოგიერთ ნაწილებში სწარმოებდა ქვეითა ჯარების შეტაკება. ძლიერი ბრძოლა სწარმოებდა ჰაერში. გუშინ ჩამოვაგდეთ მტრის 35 აეროპლანი.

ᲡᲢᲐᲛᲑᲣᲚᲘ. 28 ივნისი. პალესტინის ფრონტი. ზოგიერთ ნაწილებში არტილერიიდან უშენენ ჩვენს ხაზს და ზღვის დაწესებულებებს. ჩვენ დაუშინეთ ზარბაზნებიდან მტრის ბანაკს იერიხონის რაიონში. ჰაერში მოხდა ბევრი შეტაკება. ჩვენ ჩამოვაგდეთ დაბლა მტრის ერთი აეროპლანი. მფრინავი ტყვეთ წამოვიყვანეთ. მეამბოხეთა შემოტევა მაგზისა და მაანს შუა მოვიგერიეთ. სხვა ფრონტებზე არაფერია ახალი.

ᲑᲔᲠᲚᲘᲜᲘ. 28 ივნისი. ლისას ჩრდილოეთით და ენის სამხრეთით ჩვენ ვიერიეთ მტრის ძლიერ იერიშებს.

ᲞᲐᲠᲘᲖᲘ. 27 ივნისი. ქვეითა ჯარის არავითარი მოქმედება არ შეგვინიშნავს გასულ დღე და ღამის განმავლობაში. მონტ-დიდირისა და უაზას შუა საარტილერიო სროლაა. დანარჩენ ფრონტებზე ცვლილება არ მომხდარა.

ᲣᲙᲐᲜᲐᲡᲙᲜᲔᲚᲘ ᲪᲜᲝᲑᲔᲑᲘ

ᲑᲐᲥᲣᲡ ᲤᲠᲝᲜᲢᲘ.

უკანასკნელ მიღებულ ცნობების დანახმად ოსმალები დიდ მზადებაში არიან ბაქოზე საბოლოოთ გასალაშქრებლად. მათ აზრათ აქვთ შემახის გზით მიუარონ და აღყა შემოარტყან ბაქოს.

27 ივნისს ოსმალთა ჯარებს შეეტაკა ძეგამიდან და დოვლარიდან მოხალისენი, რომელნიც წინეთ მაღალოვის რაზმში შედიოდენ, მაგრამ შემდეგ გაწყვეულ იქნენ.

არეშას და გეოქჩაის მაზრაში გადაგზავნენ ოსმალთა აფიცრები, რომელთაც დავალებული აქვთ მუსულმანთა შორის დამხმარე რაზმების შედგენა.

რუს აფიცრებს, რომელთაც სურვილი განაცხადეს მუსულმანთა კორპუსში დარჩენისა, წინადადება მიეცა შეისწავლონ თათრული და ოსმალური ენები.

ნური ფაშას განკარგულებით განჯას გუბერნატორათ დანიშნა ყოფილი სამხედრო ტოპოგრაფი ვექილოვი, ვიცეგუბერნატორათ ოსმალოს ჯარის პოლკოვნიკი, რომელიც შეუდგა ჟანდარმერიის მოწყობას. საგუბერნიო კომისიაში ზიათხანოვი დანიშნა სულთანის რწმენებულათ.

ბაქოდან 21 ივნისს გამოსულნი ამბობენ, რომ დიდი ხანია ბაქოს გარშემო სანგრები არის ამოთხრილი და მავთულის ხლართები გაბმულია. ახალი მოსავლის შემოტანის შემდეგ სასურსათო კრიზისი ცოტათი განელებულა.

26 ივნისს განჯაში ოსმალთა სამხედრო მთავრობას განკარგულებით გამოცხადდა მუსულმანების მობილიზაცია. ჯარში იწვევენ 18—33 წლამდე.

აქსტაფიდან ახალი ეშელონები მოვიდა ზარბაზნებით და ტეხნიკური მასალებით.

ოსმალების სამხედრო ძალა ბაქოს ფრონტზე ორ დივიზიას უდრის.

უჯარაში ოსმალებმა რკინის გზის საავთომყოფოში მოაწყვეს ლაზარეთი. ლიაკი-განჯა-გეოკჩაი გააერთიანეს ტელეფონით. განჯის ახლოს რადიო-საადგური დაარსეს.

სიცხეების გამო ოსმალთა ჯარებში ავადმყოფობამ იჩინა თავი. აუტანელი სიცხეები ხელს უშლიან ოსმალეთის ჯარებს შეტევაზე გადასასვლელათ. აღსანიშნავია, რომ საარტილერიო სროლა გაჩაღებულა მხოლოდ დილით 4—8 საათამდე.

ᲗᲘᲐᲜᲔᲗᲘ.

29 ივნისს მიღებულ ცნობით თიანეთში სიწყნარეა, ხალხი მოელის მთავრობის კომისიას საქმის გამოსარკვევათ.

ᲖᲣᲒᲓᲘᲓᲘ.

ზუგდიდიდან ჩამოსულმა გუშინ, 29 ივნისს, შემდეგი გვიამბო: ზუგდიდზე ამ უკანასკნელ დღეებში იერიში მიიტანა ბალშევიკთა ბრბოს. მილიციონერებს სასტიკი წინააღმდეგობა გაუწევიათ. ბრბოს ხელში ჩაუგდია კომისარიატი, ფოსტა და მოუსწრიათ ციხიდან ყაჩაღების განთავისუფლება. მილიციონერებს მიშველებია მთავრობის რაზმი და ბალშევიკები გაუფანტავთ. ხმებია, რომ ბალშევიკების ბრბოთაგან დაჭრილია 70 და მოკლულია ათი კაცი.

ᲣᲤᲚᲘᲡᲪᲘᲔᲑᲘ.

თფილისში მიღებული ცნობებით 28 ივნისს ჩვენმა რაზმმა აიღო უფლისციხის სიმაგრეები მცხეთის გზაზე. ხელთ იგდო ორი ტყვიასმფრქვეველი და 100 ვინტოვკა. ჩვენის მხრით მსხვერპლი არ არის.

ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲓᲐᲜ

გუბერნიის კომისარი მთავრობას დეპეშით ატყობინებს: ბრბო საჩხერეში შემოვიდა, მოიწევენ შოროპანსა და ჭიათურისაკენ. საჩხერეში ადგილობრივ მილიციონერთა და ბრბოს შორის შეტაკება მოხდა. ყვირილიდან წამოვიდნენ წითელი გვარდიელები. საჭიროა ძალის მოშველება.

გუშინ, 29 ივნისს მუშათა და ჯარისკაცთა საბჭოში მოიყვანეს ერთი მეთაურთაგანი დუშეთის მაზრის ბალშევიკების პორ. ხეჩატურიანცი.

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲑᲔᲑᲘ

ᲒᲔᲠᲛᲐᲜᲘᲘᲡ ᲛᲘᲡᲘᲐᲛ აცნობა შინაგან საქმეთა სამინისტროს, რომ ერთი კვირის შემდეგ ფოთიდან გავა შავი ზღვით გერმანიის ტრანსპორტი. ტრანსპორტით შეუძლიათ წასვლა განსაკუთრებით რუსებს, უპირატესობა რუს აფიცრებს მიეცემა. ნებართვას კავკასიიდან გასასვლელად იძლევიან გარეშე საქმეთა სამინისტროში.

ᲮᲝᲚᲔᲠᲐ. გუშინ და დღეს დილით საავთომყოფოში მიიყვანეს 3 ხოლერით ავათმყოფი. ერთი მათგანი ლტოლვილი, გარდაიცვალა.

ᲓᲦᲔᲡ, საღამოს 7 ს., სასახლის თეთრ ზალაში დანიშნულია ქართველ ჟურნალისტთა და მწერალთა კრება.

ᲓᲐᲭᲠᲐ. 29 ივნისს საღამოს 8 საათზე მიხაილოვის ქუჩაზე სასიკვდილოთ დაჭრილ იქნა რესტორან „ყაზბეგის“ პატრონი ლუკა ლეჟავა. ამავე დროს დაჭრილი იქმნა ხელში რუსის კორპუსის პორუჩიკი ნიკანესკი. ლეჟავა გარდაიცვალა მიხაილოვის საავთომყოფოში.

ᲚᲔᲥᲪᲘᲐ. ორშაბათს, 1 ივლისს ნაძალადევის თეატრში (სახალხო უნივერ. განყოფილება) საღამოს 6 საათზე შესდგება მორიგი და მესამე ლექცია ამბ. სერგო ერორელიანისა: „ქართული ლიტერატურის ისტორია“. ალ. ჭავჭავაძე, ნ. ბარათაშვილი და დ. ჭონქაძე.

ᲮᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲛᲝᲮᲔᲚᲔᲗᲐ ᲙᲐᲕᲨᲘᲠᲨᲘ დღეს, 30 ივნისს, ქართულ კლუბში დანიშნულია საგანგებო საზოგადო კრება.

ᲗᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲢᲠᲐᲛᲕᲐᲘᲡ ᲛᲝᲫᲠᲐᲝᲑᲐ 1 ივლისიდან დაიწყება დილის 7 საათზე და შესწყდება საღამოს 10 საათზე.

ᲛᲣᲨᲢᲐᲘᲓᲘᲡ ᲓᲔᲛᲝᲙᲠᲐᲢᲘᲣᲚ ᲙᲚᲣᲑᲘ. მეორე რაიონის ს. დ. მ. პ. კოლექტივის ნივთიერ საშვალებათა გასაძლიერებლათ, ორშაბათს 1 ივლისს, საღამოს 8 საათზე ბ. კ. ფოცხვერაშვილის ხელმძღვანელობით მართავს კონცერტს. ბილეთები იყიდება მე 2 რაიონის კოლექტივის ბიუროს ბინაზე, (სახალხო სახლი) ბილეთები ნაყიდი 26 ივნისისათვის გამოდგება ამ საღამოსათვის.

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚ ᲢᲔᲮᲜᲘᲙᲣᲠ საზოგადოებასთან არსებული ტერმინოლოგიის და სამთა მადნო სექციების კრება შესდგება ორშაბათს, 1 ივლისს, ფრეილინის ქუჩა, № 11, საღამოს 7 საათზე.

ᲙᲝᲛᲞᲝᲖᲘᲢᲝᲠᲘ Კ. ᲤᲝᲪᲮᲕᲔᲠᲐᲨᲕᲘᲚᲘ გვთხოვს გამოვაცხადოთ, რომ იგი მთელი ერის უდიადეს გრძნობათა გამომბატველ მუსიკისათვის ფულის მიზეზებით ვერ ამოძრავდება, და არც მონაწილეობას მიიღებს ქართული ჰიმნის ერძო კონკურსებში, თუმცა „დიდების“ ბოლოდ მზად აქვს შვიდი სხვა საჰიმნო პიესა.

ᲙᲠᲘᲖᲘᲡᲘ ᲓᲐ ᲛᲘᲢᲘᲜᲒᲔᲑᲘ

კვირას 30 ივნისს მუშტაიდის დემოკრატიულ კლუბში გაიმართება სახალხო სეირობა.

— დღეს, საღამოს 6 საათზე მეოთხე რაიონის კლუბში, უდელის ქუჩა № 3, დანიშნულია მეოთხე რაიონის ს. დ. მ. პარტიის წევრთა საზოგადო კრება, მნიშვნელოვანი კითხვების განსახილველათ.

— საშაბათს, 2 ივლისს საღამოს 5 საათ. „ნაძალადევის“ თეატრის შენობაში შესდგება პირველი რაიონის საზოგადო პარტიული კრება.

— დღეს, დილის 10 საათზე დანიშნულია თფილისის საამშენებლო პროფესიონალური კავშირის წევრთა კრება (დუშ. კაზარატ. მხატვართ) ბიუროს ბინაზე. კრება მოწვეულია მესამეთ და კანონიერათ ჩაითვლება რამდენი წევრიც არ უნდა გამოცხადდეს.

ᲒᲣᲨᲐᲗᲘᲡ ᲬᲔᲠᲘᲚᲔᲑᲘ

Ა. ᲤᲐᲠᲜᲘᲔᲕᲘᲡ ᲬᲔᲠᲘᲚᲘᲡ ᲒᲐᲛᲝ.

მე სრულიად აზრათ არ მაქვს ამბ. ფარნიევის წერილში წამოყენებულ დებულებების არსებითად განხილვას შეუდგე და ან კამათი გავმართო.

მე ვფიქრობ მხოლოდ მისი წერილის შესახებ ორიოდე სიტყვა ვსთქვა და მით ხაზი გავუსვა იმ შეცდომას, რომელსაც ჩადის ამბ. ფარნიევი.

დღეს შეგნებულ პროლეტარიატისათვის, რომელიც სდგას მარქსისტულ თვალთახედვის წერტილზე, თანამედროვე მოვლენის ამოცანა ამოცნობილია და მიმდინარე ამბებში მისი როლი გარკვეულია. მოწინავე მუშები განთავისუფლებულია ანარქიზმისაგან და ეს დაამტკიცა პეტროგრადის პროლეტარიატმა დამფუძნებელ კრების დანგრევის დღეებში თავისი ისტორიული დადგენილებებით და გამოსვლით.

„ყოველივე მოძრაობა ყალიბდება ისტორიულ პროცესში და მუშათა კლასი ვალდებულია მოძრაობა შეუფარდოს განსაზღვრულ პირობებს, ხელი შეუწყოს მის განვითარებას და გამარჯვებას“.

კაუცკის ეს დებულება ამტკიცებს იმას, რომ ძალდატანებით შეუძლებელია რაიმეს შექმნა და ეს კარგათ უნდა შესწავლილი ქონდეს მოწინავე მუშებს.

რუსეთის რევოლიუციაში საბჭოებმა პირველ ხანებში თავის ვალი ჩინებულათ აასრულეს, მაგრამ როცა ძალაუფლება ხელში ჩაიგდეს, დანიშნულ გზას აცდენ და მით დამარცხდა რევოლიუციაც, დამარცხდა ბალშევიკთა ბლანკისტური ტაქტიკაც.

ფ. ენგელსი ამიტომ აფრთხილებდა პროლეტარიატს „ნაჩქარევათ ძალა უფლების ხელში ჩაგდება სახიფათოა მუშათა კლასისათვის“.

რუსეთის შინაგანი და გარეშე პირობებით აიხსნება რუსეთის ტრაგედია, რომლის ე. ი. დანგრევის მთავარი მოძრაობა ხელში აიღო ბალშევიზმმა და მით ჩაიღრჩო საკანონმდებლო გზით რუსეთის სახელმწიფოს აშენება.

საბჭოთა რესპუბლიკა დასასრული დარჩა რუსეთის რევოლიუციისა და დემოკრატიული რესპუბლიკისა.

ამაზე ბევრი ითქვა, ყველამ გაიგო უკანასკნელი ზარის რეკა და თუ ვინმეს არ უნდა გაიგონოს განზრახ, ეს მათი საქმეა.

დღევანდელ მძიმე გარდამავალ ხანაში ვენთვის ნათელია, როგორლიუცია წინკი არ მიდის, არამედ მან დაამთავრა რუსეთში მოგზაურობა დამარცხებით და ჩვენშიც ამ მხრით კითხვა დაისვა.

ჩვენში ჯერჯერობით შერჩენილია თავისუფლება, მაგრამ ერთი ცხადია, რომ მოძრაობა სხვა სახეს ღებულობს, რაიც გამოწვეულია უმთავრესათ საერთაშორისო კრიზისით და აქ მოვლენების ზერელეთ ახსნა შეუძლებელია.

აქ დაფიქრება უნდა, მომენტის შეგნებაა საჭირო და ორი აზრი მოწინავე მუშებში აღარ უნდა იყოს.

მარცხნით წასვლა ნიშნავს უდროოთ სიკვდილს, მარჯვნივ კი—კონტრ-რევოლიუციას.

თუ ჩვენ დემოკრატიულ რესპუბლიკის მემკვიდრეები ვართ, ეხლა დადგა დრო ჩვენი ქვეყნის აპარატის მოწყობისა და ამ გზაზე ბოგვ-წოდა ცხოვრებამ.

საბჭოებმა გზა უნდა დაუცალოს საკანონმდებლო მუშაობას, ერთ მთლიან მთავრობის განმტკიცებას და მით თავის მოღვაწეობას უკანასკნელი დასკვნა გაუკეთოს.

ეროვნული საბჭო ეს, როგორც ა. ფარნიევს ჰგონია, დღეს იმ სახის კი არაა, არამედ ეს დროებითი ხელმძღვანელი ორგანოა დამოუკიდ. საქართველოს რესპუბლიკისა. ეროვნულ საბჭოს უნდა მან მიიყვანოს ჩვენი ქვეყანა დამფ. კრებამდე და კანონიერ მემკვიდრეს გადასცეს ის, რის შერჩენაც შეუძლია.

ერთი მთავრობა, ერთი პარლამენტი, ერთად მუშაობა, აი სადღეისო მოთხოვნილება და მოწინავე მუშები აქეთ მივდივართ.

კმარა ფრაზები და პოეტური გატაცება. ან. ს.

ᲛᲗᲐᲨᲘ

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲡᲐᲛᲮᲔᲓᲠᲝ ᲒᲖᲐᲖᲔ

(დასასრული).

რისთვის მოსულხართ, გვკითხავს სიონელების კომისარი (?). ყაზბეგის წარმომადგენელი, ლ. ფაცხელაური, დინჯად და ლამაზათ ლაპარაკობს იმაზე, რომ ვიღაცას უნდა მთა გასტეხოს, ძმებში მტრობა ჩამოაგდოს, მთის ერთობა მოშალოს, აშენების დროს დააქციოს საქართველო, მტრების გული ახაროს. მოვრიგდეთ, ნუ ვიზამთ ძმები მტრებისა და პროვოკატორების გულის გასახარებელ საქმეს—დაათავებს ფ. ცხელაური. დაახლოებით ასეთი შინაარსისაა სხვების სიტყვებიც. გვსმენენ, თუმცა ხშირია მტრული ამოძახილიც. სიონის კომისარი სდუმს. ლაპარაკობს სიონელიც. ძნელია ძმის სისხლის დაღვრა,—ამბობს ის, სიონი დიდი ხანია დამოყვრებულია ყაზბეგთან, სხვა რომ არ იყოს რა გათხოვა-მოყვანით ყველას გვყავს იქიდან ცოლი, ან იქ ბიძა, ბიცოლა, დისწულები და სხვა. მაგრამ თუ ძმამ ჩვენი დახრჩობა მოინდომა, მასაც უნდა პასუხი გავსცეთ. ყაზბეგი შეისყიდა მთავრობამ, მას ორი მილიონი ფული მისცა, ყაზბეგისათვის ყველაფერი აქვს მთავრობას და ჩვენთვის არაფერი. ფული ყაზბეგს, იარაღი ყაზბეგს, პური ყაზბეგს, ჩვენ კი არაფერი. კიდევ არას ვიტყოდით ღვთის მადლმა, მარა აღარ არის მოთმინება. შიმშილით ვიხოცებით. მიწაში ჩათესილ ქართოფილს უკანვე ვიღებთ და ძით ვიძღებთ მუცელს. მაგრამ ისიც გათავდა. ხვალ რა ვქნათ, ხომ შიმშილით დაგვეხოცა ცოლ-შვილი. ან უნდა გავწყდეთ, ან ყაზბეგი დავიმორჩილოთ და ძაუგისაკენ გზა გავიკაფოთ, რომ პური შემოვიტანოთ. ყაზბეგს სუყველაფერი აქვს, ჩვენ კი შიმშილით ვეხოცავს...

სიჩუმე ჩამოვარდა. ბოლოს ლიონის კომისარ. ... ...

ეროვნული ბიბლიოთეკა

...ეხადა, რომ თავისუფალი ვართ. ...ავისუფლათ ამოვისუნთქეთ, წავე... ...ალთან ღამის გასათევად. ..., მაგრამ დამშვიდება თურმე ...ი იყო. კარს მოგვადგა ორი ... ხუთი ქართველი ...ალდათი ...ლებათ. დილას გამოირკვა, რომ ...გაეგზავნათ სიონში საკითხავათ, ...ლება ჩვენი გაშმა, თუ არა. არ ...რა პასუხი მიიღეს, მაგრამ გაგ...ბის.

...ბევეთ შევხდით ზევით ...ასახე...ებულ ამბოხებულთა შტაბის ...ფროსს ...ს და ვსთხოვეთ მოეცა რამ გარან...რომ ხელს არ გვახლებენ. მან ...ვწერა ქაღალდზე „გაუვითო“. ...ნ ვიშოვეთ ფურგონი და წამოვედით. ...აზე მრავალჯერ შეგვჩერეს, ...ურგო...წართმევა უნდოდათ, მაგრა ...ა—ს ...ომამ გვიშველა.

...ავალი შეიარაღებული ხალხი ვნა...გუდაურში, მლეთში, ანანური, ფა...ურში. ხალხი ანანურს იქით კავკა...ენ მიეშურებოდა, აქეთ—მცეთის...

...ოხებულებმა ჯერ არც კი იციან ...ი მიზანი, მოქმედების გეგმა. მაგ...ეხადია, მეთაურები ამ გუდუბრუ...ი ხალხის ხელით გაკეთებენ ამას, ...ე მოინდომებენ. ერთი რამ არის ...ეშნავი: მეთაურები მოსულ ხალ...ნიან, არა ქართველები. ...ადია, ...მელელვარება გაგებულია კავკავში ...ქეთ, ეხადია, რომ მთისკენ ეხლა ...ფვიან და მიფრინავენ ბნელ ძა...ი. მათ ბინძურ ...ლანჭებიდან უნდა ...ხსნათ ჩვენი მთიელი ძმები.

ალფა ციხკარ...ე.

...ილონ მე-2 გარდაცვლა

...ქართველოს კათალიკოსი კირიონ II ...ძლოთ გრძნობდა თავს და ამიტომ ...ასწყვიტა დასასვენებლათ წასულიყო ...ტყოფის მონასტერში, რომელიც ...ბილია თავისი ჰავით. 26 ივნისს ...ით კათალიკოსი მივიდა მარტყოფ...ა. მას მიეგება არქიმანდრიტი ...ერ... მონასტერის მორჩილები. კათა...ოსი წავიდა ეკლესიაში და ლოცვის ...დეგ შევიდა საკათალიკოსო ოთახში. ...ბოლოტანეს სადილი, კათალიკოსი ...ერგ...ებაზე იყო. სადილის შემდეგ კათა...ოსმა საწოლ ოთახში მოისვენა. სა...ოს ჩაის შემდეგ კითხულობდა თვი...ის გაზეთებს და საუბრობდა მოსა...ს მორჩილებთან. ჩვეულებრივ დროს, ...საათზე კათალიკოსმა ...ეძინა. ...ეოთახში დაიძინა არქიმანდრიტ ...ა... ...ათალიკოსის საძინებელ ოთახის ...ი ღია იყო, რომ საჭირო დროს ...ელებელი ყოფილიყო არქიმანდრიტი...ეის დაძახება. მთელი შენობის გარე...ები დახურული იყო. დაახლოვებით ...ის პირველ საათზე, როგორც ...ლოგვცემს არქიმანდრიტი ტარა...ი, გამოაღვიძა რაღაც ხმამ. ...ასიმ ყური მიუგდო და რადგა...ც იფიქრა, რომ კათალიკოსის საწოლ ...ოთახში რამე ჩამოვარდებოდა დაბლაო, ...ვიდა ამ ოთახისაკენ და შეიხედა ღია ...რებში. მთვარე აშუქებდა საწოლ ...ოთახს და კათალიკოსი მშვიდათ იწვა ...ოდინში. ტარასი წავიდა თავის ოთახ...ი და დაიძინა. დილით ადრიან იგი ...ვიდა ბაღში იმის მოლოდინში, რომ ...ათალიკოსი მას დაუძახებდა. ვინაიდან ...ეგ 8 საათი იყო და კათალიკოსი ჩვე...ებრივათ 6 საათზე დგებოდა, არქი...ანდრიტი წავიდა საწოლ ოთახში,— ...ი ხომ არ გამხდარა კა...ალიკოსი...ი. ...ავზარი დასცა კათალიკოსის სახის ...ერთალემ, როცა ჩაუკვირდა, იგი ...ერწმუნდა, რომ კათალიკოსი გარდა...�ილიყო, თავზარ დაცემული გამო...და ოთახიდან და დაუწყო ძახილი ...ქიმანდრიტ გერმანს - და ბინის მეთ...ეურეს. სამივე შეიყარენ ოთახში და ...ამოუდგათ ასეთი სურათი: კათალი...ს ერთი ხელით დაფარული ჰქონდა ...ი გული, რომელიც განგმირული ...ტყვიით. იატაკზე ეგდო „ბრაუნინ...“ სისტემის რევოლვერი და ერთი ...ული „გილზი“. ნივთები და სხვა ...ყოველება უნესრიგოდ აღმოჩნდა. ასე ...მოგვცემს ამ საოცარი მკვლელობის ...ერსიას კათალიკოს კირიონის ...ელი პირი არქიმანდრიტი ტა...ი, რომელიც დაუყონებლივ წამოვი...ფილისში და 27 ივნისს, ნაშუადღ...ეს 3 საათზე აცნობა ეს კათალიკო...ს მოადგილეს მიტროპოლიტ ლეონი...ს და საკათოლიკოსო საბჭოს. მიტ...ოლიტ ლეონიდეს დავმჯდომ...ობით შესდგა საკათალიკოსის ...ეს. სანჭარო სხდომა. საბ...ს მიმართა მთავრობას თხოვნით დაჩ...ქარებით გამოარკვიოს ეს საშინელი ...ქტი, გაგზავნოს მარტყოფში გამოცდილი გამომძიებელი. თავის მხრით საბ...ომ დაავალა გორის ეფისკოპოსს და... ...ა კათალიკოსის სასამართლოს ...ეფიც ვექილს გუნცაძეს დაესწ...ებას. საღამოს 7 საათზე სი...ში მიტროპოლიტ ლეონი...ხადა პირველი პანაშვიდი. ...ანგგები კომისია მარტყოფში ...რომელმაც უნდა მოაწყოს

განსვენებულ კათალიკოსს დაკრძალვა. განზრახულია განსვენებულის ცხედარი გადმოიტანონ თფილისში 29 ივნისს, დასაფლავება მოხდება მცხეთაში. საგა...მოძიებლო კომისია და კათალიკოსის წარმომადგენლები წავიდენ მარტყოფში. (ა. დ. ს.).

გრძოლა სიძვირესთან

რაც დღეს ჩვენში სურსათის საკითხის გარშემო ხდება, ეს მართლაც საშინელებაა: პური ერთი ათასად გაძვირდა, ასევე გაძვირდა თითქმის ხორცი, შაქარი, ყველი, კარაქი და სხვ. მწვანილეულობა რა არის, ისიც კი მამასისხლად ფასობს, ხილეულობას ხომ ნეღარ იტყვით. და თუ ნიხრი იქნა დადებული, ყველაფერი ჰქრება ბაზრიდან, თუ არა და ყველაფერი ბლომად მოიპოვება. ვინ გინდათ, რომ არ ჩარჩობდეს და არ ეწეოდეს სპეკულაციას: გლეხი, მუშა, მოქალაქე, ხელოსანი თუ არა ხელოსანი. ვაჭარი ხომ ვაჭრობს ყოველად უსინდისოდ. ესენი არა სჯერდებიან მანეთზე მანეთის მოგებას, უნდათ მანეთზე თუმანი მოიგონ და ხშირად მეტიც, და აკი აღწევენ მიზანს: ქაღალდის ფულებით ჯიბეებს ივსებენ.

ჩარჩობა და სპეკულიანტობა ყოველთვის ყოფილა სხვაგან და ჩვენშიაც, მაგრამ რასაც დღეს ჩვენ ვხედავთ ჩვენში, ეგ სულ სხვაა: ეს არის მასსის ზნეობრივათ დაცემა, ადამიანობაზე და პატიოსნებაზე ხელის აღება, წინანდელივით რომ მხოლოდ ერთი მცირე ნაწილი ჩარჩობდეს, მაშინ მასთან ბრძოლაც არ იქნებოდა ასე საძნელო. დღევანდელი ჩვენი უბედურება სწორედ იმაშია, რომ ყველა ცდილობს, რაც შეიძლება მეტი ფულები ჩაჯიბოს, სხვას სული ამოჰხადოს. ერთი სიტყვით, სრული უპასუხისმგებლობა, გადალახვა ყველაფრისა და ყველასი.

ჩვენში სიძვირე არ არის შედეგი მარტო სურსათის უქონლობისა: აბა ჩაიარეთ ბაზარში, დაათვალიერეთ მაღაზიები! მიუხედავად იმისა, რომ ბევრი რამე ვაჭარ-ჩარჩებს გადამალული აქვთ, მაინც მაღაზიები და ბაზრები დაცალიერებულად არ გამოიყურებიან. პირიქით, ბევრი რამე ბლომათაც არის და როცა ეკითხებით ფასებს, გაკვირვებული რჩებით: ეგ რა უბედურებაა, ამდენი ფული როგორ უნდა მისცით ყველაფერში!

სხვა ქვეყნებიც არ არიან ამ მხრით დაზღვეულები, მაგრამ ის, რაც დღეს ჩვენში ხდება, საზღაპრო და უმაგალითოა: მაგალ. გერმანიის დედაქალაქ ბერლინში გრვანჭა პური ღირს დაახლოვებით ოცი შაური, ჩვენში 5—6 მანეთი; კართოფელი იქ ღირს 7—8 კაპ., ჩვენში —ექვსი აბაზი; შაქარი იქ—ერთი აბაზი, ჩვენში—5—6 მანეთი და სხვადასხვა.

ასეთი სიძვირე დამღუპველია ხალხისა და ქვეყნისა. ასეთი მდგომარეობა გამანადგურებელია ჩვენი კეთილმდგომარეობისა, ჩვენი მრეწველობა-წარმოებისა. ამას უნდა შეებრძოლოთ ყველანი, უნდა შეებრძოლოს საზოგადოება თავის თვითმქმედებით, მუშები თავისი კავშირებითა თუ პოლიტიკური ორგანიზაციებით. მუშებისაგან ჯამაგირების გადიდება სიძვირეს ვერ შეებრძოლება, რაც ღღეს ბევრისათვის ცხადი უნდა იყოს—ჯამაგირის ზრდა განსაზღვრულია სურსათის ფასის ზრდა კი არა, და ეაც უნდა დიდი ჯამაგირი მივიღოთ, თუ ჩვენ ვერ შევძლებთ ჩარჩების მადის ალაგმვას, ისინი მუდამ წინ იქნებიან, ფასებს კიდევ უფრო ასწევენ.

სიძვირეს გერმანიაში უმთავრესად მთავრობა ებრძვის, მას კი ხელს უწყობენ სხვადასხვა საზოგადოებრივი დაწესებულებები თუ ორგანიზაციები. არა ნაკლებ ბრძოლას ეწევიან ყოველგვარ სიძვირის წინააღმდეგ მუშებიც თავიანთ სოც. თუ არა სოციალისტური ორგანიზაციებით. ისინი ძალას ატანენ მთავრობას სანქციონ ზომები იქნეს მიღებული სპეკულიანტების ასალაგმავათ და ხელოვნურათ ფასების აწევის წინააღმდეგ. მუშების ქადილს—თუ ზომები არ იქნება მიღებული, ჩვენ თითონ მივიღებთ ზომებსო, გავლენა ყოველთვის ქონდა სურსათის მოწესრიგების საქმეში.

ამ მხრით ჩვენი მდგომარეობა უფრო რთულია, უფრო ძნელი გასასწორებელია, რადგან ჯერ-ჯეროობით ჩვენი მთავრობა ვერ არის საიმისოდ მაგარი, საზოგადოებრივი დაწესებულებები და მუშათა ორგანიზაციებიც მეტად კოჭლობენ, მაგრამ ყველაფერი შედარებითი შეიძლება იყოს: თუ გერმანიასავით საქმეებს ვერ მოვაწყობთ, ისეთს ს

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ლებდენო. ვინც ასე ფიქრობს, ის ერთობ შემცდარი იქნება, რადგანაც სამხედრო ლაზარეთში დიდ-ძალი ქონებაა დაგროვილი. სამხედრო ლაზარეთს თავის შენობებით ერთი პატარა დაბის ოდენა სივრცე უჭირავს. იქ თითქმის ბილიონის საღირაღი საქონელია, რომელის გატაცება და გაფლანგვა დიდი ზარალი იქნება ჩვენი რესპუბლიკისათვის.

ეს ლაზარეთი დღეს საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო ლაზარეთია და მას უნდა მიექცეს ამ მხრით დიდი ყურადღება. არა საიმედო პირები დაუყენებლივ უნდა გააძევონ ამ დაწესებულებიდან და თუ საჭირო იქნება მოსამსახურეები, უნდა მოიწვიონ ისეთი პირები, რომლებიც დაიცვენ როგორც ლაზარეთის ქონებას, ისე თვით რევოლუციას და საქართველოს რესპუბლიკას. და თუ ეს მოუხერხებელია, უმჯობესია დაიკეტოს ეს ლაზარეთი, ვინემ ჯამბაგირები ვაძლიოთ ისეთ ხალხს, რომლებიც მხოლოდ და მხოლოდ იმისათვის მსახურებენ, რომ რასაც კი მოასწრებენ გაიტანონ და გაყიდონ.

ეხლა ავიღოთ დღევანდელი სამუშაო პირობები სამხედრო ლაზარეთის მოსამსახურეებისა. ეს პირობები ყოვლად აუტანელია. დაბალი მოსამსახურის ჯამაგირი ხომ რვა თუმანზე და ას მანეთზე ზევით არასოდეს არ ასულა. დღევანდელ პირობებში, აბა, ვის რას უშველის ათი თუმანი ჯამაგირი, თუ მას სხვა რაიმე წყაროთ არ აქვს შემოსავალი. სამხედრო ლაზარეთის მოსამსახურეებს რა აქვთ შემოსავალი? არავითარი, გარდა იმისა, რომ მოიპარონ რაიმე ლაზარეთიდან, გაყიდონ და დაიკმაყოფილონ მოთხოვნილებები. ერთის მხრით იქაურ მოსამსახურეთა უმეოავლესობა ჩადის საზიზღარ საქმეებს—ქურდობას, მეორეს მხრით ჩვენც არაპირდაპირ ხელს ეუწყობთ მათ ასეთ მოქმედებას; ხელს ვუწყობთ ამით, რომ იქაურ მუშათა მდგომარეობას არ ვაქცევთ არავითარ ყურადღებას, რადგანაც თვით იქაური ნაშები გაჩუმებული არიან და არაფერს არ სთხოვენ მთავრობას. არ სთხოვენ იმისთვის, რომ იქ არის ისეთი პირები, რომლებიც მხოლოდ გატაცებულ საქონელით იკმაყოფილებენ მოთხოვნილებებს. იქ არის კიდევ მუშების ერთი ნაწილი, რომელიც შეგნების მხრით დაბალ საფეხურზე დგას და მას საშუალება არა აქვს ხმა აღიმაღლოს მძარცველების წინააღმდეგ და აგრეთვე მოითხოვოს ისეთი, რაც ეკუთვნის თავის შრომისათვის. ისეთი პირობების შესაცვლელად საჭიროა სამხედრო ლაზარეთებში შეიქნას ახალი შტატი მოსამსახურეებისა, მიეცეს ჯამაგირი იმდენი, რამდენიც ეძლევა სხვა დარგის მუშა-მოსამსახურეებს. ნამდვილი დემოკრატიულ პრინციპებით აღჭურვილი მუშებს შეუძლიათ ერთგვარი წესრიგის დაცვა ლაზარეთებში და აგრეთვე იმ ქონების მოვლა, რომელსაც ახლა ანადგურებენ.

აღსანიშნავია ისიც, რომ მოსამსახურენი დღის ექვსი საათიდან მუშაობენ ღამის რვა საათამდე. აქ არავითარი შრომის პირობები არ არის დაცული. ეხლა მუშებს აქვთ განსაზღვრული დრო მუშაობისთვის; აქ კი ეს ასე არ არის. ასეთ პირობებში მყოფი მოსამსახურენი, რა თქმა უნდა, ვერ შეასრულებენ პირნათლად თავის მოვალეობას. ისინი ეცდებიან ყოველ-თვის უყურონ მზის ჩასვლას და გამთავისუფლებას, საქმის გაკეთებიდან მოვალეობას კი ნაკლებ ბას მიაქცევენ. აუცილებლათ საჭიროა, ადმინისტრაციამ უნდა მიაქციოს ყურადღება სამხედრო ლაზარეთის და გადაეწყოს იქიდან ისეთი პირები, რომლებიც შესძენენ საქართველოს რესპუბლიკის ქონებას გაფრთხილებულათ. დაუყოვნებლივ უნდა [illegible] აგრეთვე ყურადღება სხვადასხვა დაწესებულებებსაც, როგორიც არის [illegible] და სხვ., თორემ ბოლოს ეგეთ-ლა იქნება სინანული.

ნ. ვეიხაშვილი.

მუშათა შორის

ახალ ხელოვნის სადგურის მუშების ცხოვრებისაკენ. ახალ-ხელოვნის სადგურზე მუშაობენ დიდ-ძალი მუშები. ისინი გაერთიანებულნი [illegible] ძირითადი კატეგორიათ: „ტოვარნი“, „სკლადის“ მუშები და „სლუჟებნი პუტ“. პირველ დარგში შედიან [illegible] მუშები, რომელთაც დიდი ღონე [illegible] ბოლოობაში. [illegible] ადგილ [illegible] ბაბანაგების [illegible] ეს [illegible] ... [illegible] ... [illegible] ...